

Stockholms tingsrätt

Endast per e-post till stockholms.tingsratt@dom.se

Malmö den 13 januari 2023

Mål nr FT 4281-22

Daniel Edencrona ./. Staten genom Pensionsmyndigheten

I egenskap av ombud för Pensionsmyndigheten får vi till efterkommande av tingsrättens föreläggande (aktbil. 107) härmed yttra oss i målet.

1 Inledning

- 1.1 Inledningsvis kan konstateras att Daniel Edencronas senaste yttrande i huvudsak består av rättslig argumentation vilken inte föranleder någon ändring av Pensionsmyndighetens inställning eller vad Pensionsmyndigheten tidigare anfört.
- 1.2 Det kan vidare konstateras, då Daniel Edencrona anfört att parterna är överens om hur fondtorget fungerar (se punkten 1.1 i Daniel Edencronas yttrande den 9 december 2022), att Daniel Edencrona synes vitsorda Pensionsmyndighetens beskrivning i denna del (se punkten 3 i Pensionsmyndighetens yttrande den 28 oktober 2022). Pensionsmyndigheten utgår även från att Daniel Edencrona vitsordar beskrivningen av de olika aktörernas roller inom det fondrättsliga systemet (se punkten 2 i samma yttrande), även om parterna är oense kring den rättsliga betydelsen av de olika rollerna i nu aktuellt mål.
- 1.3 Mot denna bakgrund delar Pensionsmyndigheten således Daniel Edencronas syn om att målet huvudsakligen avser rättsliga aspekter och den betydelse som ska läggas vid olika omständigheter.

2 Behov av klargörande med anledning av Daniel Edencronas yttrande den 9 december 2022

- 2.1 Pensionsmyndigheten har redan i sitt första svaromål av den 17 juni 2022 begärt att Daniel Edencrona förtydligar vad som orsakat den påstådda skadan (se punkterna 5.3-

Trägårdh Advokatbyrå AB

Box 345
SE-201 23 Malmö
Neptunigatan 42
Tel: +46 40 665 56 00

Box 1246
SE-221 05 Lund
Väwaregatan 21
Tel: +46 46 12 40 30

info@tragardh.se
Reg. nr. 556646-5786

5.8). Som svar på denna begäran har Daniel Edencrona i punkten 3.2 i sitt yttrande den 9 september 2022 angett att skadan har orsakats av Pensionsmyndighetens rättighetsöverträdelse som bestått i att Pensionsmyndigheten har utformat ett system och rutiner för blankettfondbyten som inneburit en betydande risk för obehöriga transaktioner och att denna rättighetsöverträdelse fullbordades genom den obehöriga flytten av Daniel Edencronas pensionspengar.

2.2 Pensionsmyndigheten har mot det ovan angivna förtydligandet från Daniel Edencrona utvecklat varför man inte anser att den obehöriga flytten utgjort en kränkning av Daniel Edencronas egendomsskydd. Pensionsmyndigheten har även redogjort för hur man uppfyllt sina positiva förpliktelser enligt Europakonventionen genom att tillhandahålla preventiva och reparativa åtgärder i förhållande till den obehöriga fondflytten (se punkterna 5.14-5.17 i yttrandet den 28 oktober 2022). Detta bland annat genom den information som Daniel Edencrona fått om det obehöriga fondbytet samt hans möjlighet att återställa fondvalet.

2.3 Till bemötande av detta har Daniel Edencrona nu anfört följande (se punkterna 5.4-5.5 i yttrandet den 9 december 2022).

*"Den överträdelse som Daniel Edencrona gör gällande är att Pensionsmyndigheten har åsidosatt den omsorgsplikt som den har haft i förhållande till hans egendom. **Åsidosättandet av omsorgsplikten har bestått i att Pensionsmyndigheten har haft ett system och rutiner avseende fondbytesblanketterna som har varit utformade på ett sådant sätt att de inneburit en betydande risk för obehöriga transaktioner.***

Den omständigheten att Daniel Edencrona, enligt staten, själv haft möjlighet att genomföra ett nytt fondbyte innebär inte att han har haft möjlighet att få överträdelsen att upphöra eller att han på något annat sätt skulle ha gått miste om en möjlighet att få överträdelsen gottgjord. Även om Daniel Edencrona hade agerat på det sätt som staten påstår att han borde ha gjort – genom att genomföra ett nytt fondbyte – så hade han på grund av Pensionsmyndighetens åsidosatta omsorgsplikt alljämt varit föremål för en betydande risk för obehöriga transaktioner." (vår fetstil)

2.4 Av ovan angivna framgår att kränkningen enligt Daniel Edencrona bestått i och orsakats av Pensionsmyndighetens bristande system och rutiner avseende fondbytesblanketterna samt den därtill knutna risken för obehöriga fondbyten. Det framstår alltså som att det är risken i sig som har orsakat känslan av maktlöshet och oro. Att det är risken och inte förverkligandet (dvs. fondbytet) som påstås ha orsakat skadan torde även framgå av påståendet att möjligheten att återställa fondvalet, och Pensionsmyndighetens information i form av kontrollmeddelande avseende det aktuella fondbytet, saknar betydelse eftersom kränkningen, i form av risken för obehöriga fondbyten, alljämt bestått. Så som Daniel Edencrona får förstås menar han följaktligen att förverkligandet av risken och den effekt förverkligandet i sig haft därmed också saknar relevans. Med andra ord, det saknar betydelse om det obehöriga fondbytet varat en sekund eller ett år eftersom det endast är risken som är relevant och som orsakat känslan av maktlöshet och oro.

2.5 Mot bakgrund av det som nu har anförts uppfattar Pensionsmyndigheten att förverkligandet av risken i nu aktuellt fall, dvs. det obehöriga fondbytet, inte i sig har

orsakat skadan, dvs. känslan av maktlöshet och oro. Om Daniel Edencrona är av annan uppfattning måste han klargöra detta och i sådana fall redogöra för på vilket sätt förverkligandet orsakat skadan, särskilt som det påstås att möjligheten att återställa fondbytet saknar betydelse i målet.

3 Bemötande i övrigt av Daniel Edencronas yttrande den 9 december 2022

- 3.1 Utöver ovanstående begäran om klargörande vill Pensionsmyndigheten för god ordning skull kort bemöta vissa påståenden och resonemang i Daniel Edencronas senaste yttrande som Pensionsmyndigheten anser är missvisande i nedanstående avseenden.
- 3.2 Vad gäller rättsfallen *Dabić v. Croatia* och *Dzugayeva v. Russia*, är det korrekt att det i vissa fall kan uppstå en positiv skyldighet för staten att vidta åtgärder för att skydda enskildas egendom. Hur långtgående statens positiva skyldigheter är avgörs dock av omständigheterna i det enskilda fallet. Exempelvis kan det vid beslag eller liknande omhändertaganden (som i de aktuella rättsfallen) uppkomma en vårdplikt för staten. Långtgående positiva skyldigheter kan även förekomma vid farlig verksamhet som staten ansvarar för (se punkten 3.4 nedan).
- 3.3 Vad som uttalas i rättsfallen ovan motsäger alltså inte på något sätt vad Pensionsmyndigheten anfört avseende den vårdplikt som gäller vid statens beslag eller liknande omhändertaganden av enskildas egendom (se punkterna 4.19-4.25 i yttrandet den 28 oktober 2022). I förevarande fall har omständigheterna inte varit sådana att det handlat om beslag eller liknande omhändertagande. Omständigheterna har i stället varit liknande de i rättsfallet *Kanevska v. Ukraine* (se punkterna 4.26-4.29 i yttrandet ovan), dvs. staten har tillhandahållit ett system med ekonomiska verkningar för den enskilde och andra enskilda har därefter genom brott angripit den enskildes ekonomiska rättigheter. Under sådana förhållanden är staten inte skyldig att tillhandahålla ett regelverk som förhindrar varje tänkbar förekomst av bedrägliga handlingar i systemet. Skyldigheten innefattar snarare ett krav på att upprätthålla ett regelverk som tillhandahåller avhjälpande (reparativa) rättsmedel när angrepp inträffat.
- 3.4 Beträffande rättsfallet *Öneryildiz v. Turkey* ska det framhållas att det var staten som ansvarade för den avfallshantering som hade orsakat den explosion som förstört klagandens egendom. Utöver egendomsskyddet, prövades även om staten hade brustit i sina skyldigheter avseende artikel 2 i Europakonventionen om rätten till liv. Europadomstolen kom fram till att staten bedrivit en farlig verksamhet som hade riskerat klagandenas liv och egendom. Vidare kände staten till risken för explosioner men trots det hade man inte vidtagit några som helst åtgärder för att informera eller skydda de enskilda och deras egendom. Genom denna passivitet ansågs staten ha förfarit grovt vårdslöst. Europadomstolen slog fast att när det är fråga om farliga aktiviteter som bedrivs av staten eller som är under statlig tillsyn och där aktiviteten som sådan är av karaktären att den utgör en fara för egendom (och liv och hälsa) ska staten göra allt som står i dess makt för att skydda enskildas egendom. Premiepensionssystemet kan inte jämföras med en verksamhet där det föreligger risk för explosioner och är således inte av sådan karaktär att dess aktivitet eller verksamhet utgör fara för egendom (eller liv och hälsa) varför de skyldigheter som åläggs staten i rättsfallet inte är tillämpliga i förevarande fall.

- 3.5 Utöver vad som anförts ovan hänvisar Pensionsmyndigheten till vad som utvecklats i Pensionsmyndighetens yttrande den 28 oktober 2022 till bemötande av Daniel Edencronas yttrande i övrigt.

Som ovan

